

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 11. siječnja 2017. [\[Multimedia\]](#)

Psalam 115. Lažne nade u idole

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U mjesecu prosincu prošle godine i u prvom dijelu siječnja ove godine slavili smo vrijeme došašća a zatim božićno vrijeme: to je razdoblje liturgijske godine koje budi u Božjem narodu nadu. Nadati se primarna je čovjekova potreba: gajiti nadu u budućnost, vjerovati u život, ono što se naziva "misliti pozitivno".

Ali je važno tu nadu staviti u ono što doista može pomoći živjeti i dati smisao našem životu. Zbog toga nas Sveto pismo upozorava na lažne nade: one lažne nade koje nam nudi svijet, raskrinkavajući njihovu beskorisnost i pokazujući njihovu ludost. I to čini na razne načine, ali prije svega tako da prokazuje kako su lažni idoli u koje je čovjek neprestano u napasti stavljati svoje povjerenje, pretvarajući ih u nešto u što polaže svoju nadu.

Na osobit način proroci i mudraci insistiraju na tome, dotičući neuralgičnu točku vjernikova puta vjere. Jer vjerovati znači uzdati se u Boga – onaj tko vjeruje, uzda se u Boga –, ali dođe trenutak u kojem, u susretu sa životnim teškoćama, čovjek iskusi krhkost tog pouzdanja i osjeti potrebu za različitim sigurnostima, opipljivim, konkretnim sigurnostima. Uzdam se u Boga, ali nalazim se u pomalo ružnoj situaciji i imam potrebu za malo konkretnijom sigurnošću. I tu se krije opasnost! Tada smo naime u napasti tražiti utjehe, pa i one prolazne, koje će, čini se, ispuniti prazninu samoće i ublažiti napor vjere. I mislimo da ćemo ih moći naći u sigurnosti koju može dati, na primjer, novac, u savezništva s moćnicima, u svjetovnostima, u lažnim ideologijama. Katkad ih tražimo u bogu koji se može prikloniti našim zahtjevima ili nekom magijom intervenirati da promijeni stvarnost i učini je onakvom kakvu je mi želimo; to je, upravo, idol koji kao takav ne može učiniti ništa, to je nemoćni i lažni idol. Ali mi volimo idole, jako ih volimo! Jednom sam u Buenos Airesu morao otići od jedne crkve do druge, bile su jedna od druge udaljene otprilike tisuću metara. A išao sam pješice. Između je bio jedan park, a u parku su bili mali stolovi, kojih je bilo mnogo, za kojima su sjedili vidovnjaci. Park je bio pun ljudi, stajali su i u redu. Ljudi bi im

pružali ruku a oni bi počeli govoriti, ali govorili su uvijek isto: ima žena u tvome životu, neka sjena se približava, ali sve će na kraju ispasti dobro... I na kraju bi plaćali. I to ti daje sigurnost? To je sigurnost – dopustite da upotrijebim taj izraz – jedne gluposti. Ići vidovnjaku ili vidovnjakinji koji tumače karte: to je idol! To je idol, a kad smo snažno vezani uz njega kupujemo lažne nade. Dok onu nadu besplatnosti, koju nam je donio Isus Krist, položivši slobodno život za nas, u tu se nadu ne uzdamo toliko.

Jedan psalam pun mudrosti oslikava nam na vrlo sugestivan način lažnost tih idola koje svijet nudi našoj nadi i u koje su ljudi svih vremena u napasti pouzdati se. To je Psalam 115 u kojem se kaže:

"Idoli su njihovi srebro i zlato,
 ljudskih su ruku djelo.
 Usta imaju, a ne govore,
 oči imaju, a ne vide.
 Uši imaju, a ne čuju,
 nosnice, a ne mirišu.
 Ruke imaju, a ne hvataju,
 noge imaju, a ne hodaju;
 glas im iz grla ne izlazi.
 Takvi su i oni koji ih napraviše
 i svi koji se u njih uzdaju" (rr. 4-8).

Psalmist nam predstavlja, pa i na pomalo ironičan način, apsolutno prolaznu stvarnost tih idola. I moramo shvatiti da se ne radi samo o slikama načinjenim od metala ili drugog materijala, već također o onima koje su plod našeg duha, kad se uzdamo u ograničene stvarnosti koje pretvaramo u apsolutne, ili kad svodimo Boga na naše sheme i naše predodžbe božanstva; bog koji nam je sličan, shvatljiv, predvidljiv, upravo poput idola o kojima se govori u ovome psalmu. Čovjek, slika Božja, gradi si jednoga boga na vlastitu sliku, a ta je slika silno manjkava: ne osjeća, ne djeluje, i prije svega ne može govoriti. Ali, mi radije idemo idolima nego Gospodinu. Mnogo nas puta više ispunjavaju zadovoljstvom prolazne nade koje ti daje taj lažni idol, nego velika sigurna nada koju nam daje Gospodin.

Nadi u Gospodina života koji je svojom Riječju stvorio svijet i vodi naše živote, suprotstavlja se pouzdavanje u nijeme kipove. Ideologije s njihovom umišljenošću da su apsolutne, bogatstva – a to je veliki idol, – moć i uspjeh, ispraznost, s njihovom iluzijom vječnosti i svemoći, vrijednosti poput tjelesne ljepote i zdravlja, kad postanu idoli za koje se sve žrtvuje, sve su to stvarnosti koje smućuju duh i srce i namjesto da snaže život vode prema smrti. Ružno je čuti i zadaje bol duši ono što sam jednom, prije više godina, čuo u biskupiji Buenos Aires: neka krasna žena, veoma lijepa, razmetala se svojom ljepotom, komentirala je kao da je to nešto sasvim prirodno: "Da, morala sam pobaciti jer je moja figura vrlo važna". To su idoli i oni te vode na pogrešan put i ne daju ti sreću.

Poruka ovoga Psalma je vrlo jasna: ako se nadu polaže u idole, postaje se poput njih: prazne slike s rukama koje ne dotiču, nogama koje ne hodaju, ustima koja ne mogu govoriti. Nema se ništa više za reći, postajemo nesposobni pomagati, mijenjati stvari, nesposobni za smijeh, darivanje, nesposobni ljubiti. I mi, ljudi iz Crkve, izlažemo se toj opasnosti kad postanemo "svjetovni". Treba ostati u svijetu ali se braniti od iluzija svijeta, koje predstavljaju ti idoli koje sam spomenuo. Kao što se kaže u nastavku Psalma, treba se uzdati i staviti svoju nadu u Boga, i Bog će dati blagoslov svoj.

Ovako se kaže u Psalmu:

"Dome Izraelov, u Jahvu se uzdaj!

[...]

Dome Aronov, u Jahvu se uzdaj!

[...]

Štovatelji Jahvini, u Jahvu se uzdajte!

[...]

Jahve će se nas spomenut' i on će nas blagosloviti" (rr. 9.10.11.12). Gospodin nas se uvijek spominje, i u ružnim trenucima on nas se spominje. I to je naša nada. A nada ne razočarava. Nikada. Nikada. Idoli uvijek razočaraju: oni su uobrazilje, nisu stvarnost.

To je divna stvarnost nade: uzdajući se u Gospodina postaje se poput njega, njegov nas blagoslov preobražava u njegovu djecu, koja imaju dioništvo u njegovu životu. Nada u Boga nas uvodi, da tako kažem, u polje djelovanja njegova sjećanja, njegova spomena koji nas blagoslivlja i spašava nas. I tada se iz naših grudi može vinuti onaj "aleluja", hvala živom i istinskom Bogu, koji je za nas rođen od Marije, umro na križu i uskrsnuo u slavi. I u toga Boga stavljamo nadu, i taj Bog – koji nije idol – nikada ne razočarava. Hvala.

U sklopu pozdrava na talijanskom jeziku

[...]

Sada vam moram reći nešto što ne bih htio, ali moram. Za ulazak na audijenciju postoje ulaznice na kojima na jednom, dva, tri, četiri, pet ili šest jezika piše "Ulaznica je potpuno besplatna". Za ulazak na audijenciju, bilo da se održava u dvorani ili na Trgu, ne treba ništa plaćati, to je besplatni posjet papi kako bi se razgovaralo s papom, rimskim biskupom. No doznao sam da ima prepredenjaka koji naplaćuju ulaznice. Ako ti netko kaže da za odlazak na audijenciju kod pape trebaš nešto platiti, taj te hoće prevariti: i zato, i vi muškarci i vi žene, budite na oprezu! Ulaz je besplatan. Za dolazak ovdje ništa se ne plaća, jer je ovo dom svijeta. I ako ti netko naplaćuje ulaz na audijenciju taj čini zlodjelo, poput kriminalca, i čini nešto što se ne smije činiti!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana